

ЗВІТ ЗАВІДУВАЧА

кафедри загального та прикладного мовознавства філологічного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
ГУТОРОВА Володимира Олександровича, канд. філол. наук, доцента,
про роботу кафедри за 2022 – 2023 навч. рік

Кадрова робота

Кількісний та якісний склад:

У 2022/23 навч. році на кафедрі було 12 науково-педагогічних працівників (12,25 п.о.), які працювали на 6,75 посадових окладах з оплатою з загального фонду та 5,05 посадових окладах з оплатою зі спеціального фонду.

З них:

За сумісництвом на 1,0 ставку професора за кошти спецфонду працює 2 **доктори філологічних наук** за спеціальністю 10.02.04 – германські мови І. Є. Фролова та Є. В. Бондаренко.

5 доценти, кандидати наук на 4,0 держбюджетних ставках і 0,75 ставки за кошти спецфонду:

М.П. Бобро на повній ставці держбюджету та 0,25 за спецфондом,;
Н. М. Дубовик на повній ставці держбюджету й 0,5 за спецфондом,
Ю. В. Крапива на повній ставці держбюджету й 0,5 за спецфондом,
С. С. Лук'яненко на повній ставці держбюджету,
І.Б. Устюжин на 0,75 держбюджету.

3 ст. викладачі без наукового ступеня (Г. А. Анютіна, Є. А. Васянович, О. О. Піддубна) на 1 держбюджетних ставках та 1,5 ставки за спецфондом.

Віковий склад кафедри:

викладачів віком до 40 років – 4,
середній вік кандидата наук – 44 роки,
викладачів понад 60 років – 1,
Середній вік науково-педагогічного працівника кафедри складає 45 роки.

Тому одним із важливих завдань кафедра вважає підготовку докторів наук та докторів філософії з числа співробітників.

Підвищення кваліфікації та стажування

Стажкування

доц. закладу вищої освіти Лук'яненко С.С. 06.02.2023 – 17.03.2023. пройшов стажування у Малопольській школі державного управління Краківського економічного університету (Польща), Програма онлайн-стажування “Нові та інноваційні методи навчання”, 180 годин (6 ЄCTS), сертифікат № 3326/MSAP/2023

Доц. закладу вищої освіти Устюжин І.Б. по кафедрі історії зарубіжної літератури та класичної філології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у період з 16 жовтня 2023 року по 12 січня 2024 року за дистанційною формою навчання, загальним обсягом 6 кредитів ЄКТС.

Доц. Крапива Ю.В. Участь у вебінарі "Sharing EU multilingual education policymaking practices in Ukraine"/ «Поширення європейського досвіду впровадження політики багатомовної освіти в Україні» 03.05.2023 Університет Тарту, Сертифікат № Т-08034-23 від 03.05.2023 4 год. (0,25 ЄКТС)

Закордонне підвищення кваліфікації

Доц. закладу вищої освіти Бобро М.П. брала участь з 21 жовтня 2023 р. по 28 жовтня 2023 у Міжнародній літній школі «Освітній менеджмент і створення нової освітньої пропозиції» («Educational Management and Creating New Study Offer»), яку проводив Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Польща); Сертифікат №UAM-UJII-EM-591 від 28.10.2023.

Навчальна робота

Кадровий і науковий потенціал кафедри дозволяє вести навчальну та методичну роботу на високому рівні.

Кафедра забезпечує підготовку фахівців філологічного факультету за такими спеціалізаціями: 035.10 прикладна лінгвістика, 035.01 українська мова та література, 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська, 035.034 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська, , 035.08 класичні мови та літератури (переклад включно).

Викладацький склад кафедри забезпечує читання 26 фахових курсів та спецкурсів, із них:

14 основних курсів і 12 спецкурсів,

вела 9 наукових семінарів,

керувала 5 практиками (обчислювальною, комп'ютерно-лінгвістичною, педагогічною, перекладацькою та переддипломною) за денною формою здобуття освіти.

Дистанційне проведення педагогічної практики забезпечене відповідними програмами та базами, серед яких: Харківська гімназія № 116 та Харківський університетський лицей.

Перекладацька практика відбувалася також дистанційно на базі та ННЦ «Інститут метрології» м. Харків, з яким укладено договір та кафедри загального та прикладного мовознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Навчальне навантаження кафедри (в годинах):

2022/2023 н.р. – 6912,61, з них аудиторних – 5288,00 (з них, 782,00 лекційних + 4506,00 практичних)

Середнє навчальне навантаження на один посадовий оклад у 2022/23 н.р. становить 583 навч. год.

Керівництво кваліфікаційними роботами та атестаційними іспитами: 13 магістрів і 10 бакалаври.

Комісія працювала 2 червня 2023р. (атестаційний екзамен з науково-технічного перекладу), 9 червня 2023р. (захист кваліфікаційних робіт) та 15 грудня 2022 р. (захист кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня магістра).

Вся необхідна документація була підготовлена завчасно, перед атестаційним екзаменом з науково-технічного перекладу та захистом кваліфікаційних робіт, були проведені консультації, студенти були заздалегідь ознайомлені з розкладом роботи Екзаменаційної комісії і порядком проведення іспитів.

Студенти 4-го курсу склали письмовий **екзамен** з науково-технічного перекладу. Для атестаційного екзамену з науково-технічного перекладу були запропоновані тексти з газети “Таймз” Chatbot fever sends demand for Nvidia graphics chips ‘through the roof’ by Simon Freeman (February 24 2023, The Times) та уривок з історичної праці С.А. Бандери “Ще одна ілюзія миру” (1949). Екзамен показав готовність випускників до самостійної роботи за спеціальністю, про що свідчать наступні результати:

Рівень освіти	Форма навчання	Усього випуск	Допущено до іспиту	Оцінки Екзаменаційної комісії			
				«5»	«4»	«3»	«2»
бакалавр	денна	10	10	8(80%)	2(20%)	-	-

До захисту кваліфікаційних робіт денної форми навчання було допущено 10 здобувачів.

Кваліфікаційних роботи були присвячені сучасним аспектам прикладного та теоретичного мовознавства, а саме:

- стратегії та способи перекладу фільмонімів з англійської мови на українську;
- стилі корпоративної комунікації;
- гендерні стереотипи в українській мовній свідомості;
- кольоропозначення у мовній картині світу українців;
- типологічні характеристики інавгураційної промови;
- психолінгвістичні особливості рекламних текстів.

Тексти кваліфікаційних робіт були написані українською мовою. Захист кваліфікаційних робіт відбувався українською мовою. Здобувачі виявили глибокі знання у галузі структурної та прикладної лінгвістики, дискурсивного аналізу та перекладу.

Загальні підсумки комплексного атестаційного екзамену наступні:

Рівень освіти	Форма навчання	Усього випуск	Допущено до іспиту	Оцінки Екзаменаційної комісії				Диплом з відзнакою
				«5»	«4»	«3»	«2»	
бакалавр	денна	10	10	7(70%)	3(30%)	-	-	

Позитивно оцінюючи результати захисту, комісія вважає за необхідне порекомендувати кафедрі пропонувати студентам у подальшому теми, пов’язані з усіма аспектами кваліфікації, яка надається випускникам, зокрема, теми з програмування і використання інформаційних технологій для викладання

інформатики і лінгвістичних дисциплін. Варто також збільшити кількість робіт, присвячених структурно-математичному вивченню української мови.

В цілому захист кваліфікаційних і робіт, засвідчив достатньо високий рівень підготовки здобувачів спеціалізації прикладна лінгвістика філологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Здобувачі другого (магістерського) рівня виявили глибокі знання у різних галузях мовознавства, зокрема, комп'ютерній лінгвістиці, соціо- та психолінгвістиці, теорії дискурсу, комунікативній, когнітивній та гендерній лінгвістиці та перекладознавстві. Загальні підсумки захисту кваліфікаційних робіт такі:

Здобувачі другого (магістерського) рівня показали такі результати:

2 (25%) випускників отримали дипломи з відзнакою.

Рівень освіти	Форма навчання	Усього випуск	Допущено до іспиту	Оцінки Екзаменаційної комісії				Диплом з відзнакою
				«5»	«4»	«3»	«2»	
другий магістерський	денна	8	8	4 (50%)	4 (50%)	-	-	2 (25%)

Позитивно оцінюючи результати захисту, комісія вважає за необхідне порекомендувати кафедрі пропонувати здобувачам у подальшому теми, пов'язані з усіма аспектами кваліфікації, яка надається випускникам, зокрема, теми з програмування і використання інформаційних технологій для викладання інформатики і лінгвістичних дисциплін.

Навчально-методична робота

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна України освітній процес здійснювався дистанційно.

На початку 2022/23 навч. року викладачами кафедри відповідно до нових вимог були оновлені навчально-методичні комплекси з усіх курсів.

Виконується робота з підготовки й видання методичних посібників з усіх загальних курсів спеціальності та спецкурсів як українською, так і англійською мовами.

З кожної дисципліни викладачі кафедри розробили навчально-методичні комплекси, оновили робочі програми курсів, конспекти лекцій, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання до іспитів і заліків, пакети екзаменаційних білетів, списки питань до контрольних робіт та іспитів, а також критерії оцінювання знань і вмінь студентів. Викладачі кафедри регулярно публікують навчально-методичні матеріали з відповідних дисциплін. У навчальному процесі широко застосовуються сучасні мультимедійні технології, інтерактивні засоби навчання (презентації, спілкування викладачів і студентів у режимі он-лайн тощо).

Контроль якості навчального процесу здійснювався шляхом проведення ректорських та комплексних контрольних робіт у студентів рівнів підготовки «бакалавр», «магістр», регулярно проведення відкритих лекцій. На кафедрі у

2022/2023 навчальному році було проведено 11 відкритих занять, зауваження та рекомендації викладачам відображені у журналі взаємовідвідувань.

Наукова робота

Викладачами кафедри було опубліковано:

10 наукових статті (з них: – 5 у співавторстві зі студентами),

12 тез (з них: 4 – закордонні).

16 наукових конференцій (з них: 13 – міжнародні).

Результати роботи із забезпечення якості освіти

Навчальні дисципліни забезпечуються електронними навчальними ресурсами, розміщеними на сайті факультету (навчальні плани та робочі програми). Кафедра підтримує роботу усього сайту філологічного факультету.

Крім дисциплін, спрямованих на практичне засвоєння англійської мови, доц. Гуторовим В.О. викладаються також «Вступ до фаху» для студентів 1 курсу першого (бакалаврського) рівня спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.10 прикладна лінгвістика денної форми здобуття освіти та курс «Моделі та методи об'єктно-орієнтованого аналізу та проектування» для студентів 1 курсу другого (магістерського) рівня спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.10 прикладна лінгвістика денної форми здобуття освіти.

Як покращення матеріальної бази навчального процесу можна відзначити обладнання ауд. 2-42 підвісним мультимедійним проектором та екраном.

Під час проходження педагогічної практики студенти проводять профорієнтаційні бесіди з учнями шкіл та гімназій. Кафедра бере участь у Днях відкритих дверей, що проводяться в університеті. На сайті філологічного факультету розміщено оновлену інформацію про умови вступу та навчання за освітніми програмам, є Телеграм-канал для вступників.

Використання в навчальному процесі програм автоматизованого перекладу, таких як SDL Trados Studio, Memo Q потребує значних коштів або розміщення реклами компаній виробників на сайті кафедри.

Викладання практичних лінгвістичних курсів бажано здійснювати за участі викладачів-іноземців, для яких мова, що викладається, є рідною. Залучення таких фахівців можна здійснювати на «бартерній» основі, пропонуючи їм навчання української мови та перекладу українською мовою та з української мови.

Підготовка студентів до участі в олімпіадах і наукових конференціях

Шишка Каріна Володимирівна, здобувач ЛЛ-51 (науковий керівник – проф. Фролова І.Є.) «Реалізація стереотипів фемінінності та маскулінності в американському кінодискурсі 90-х років ХХ сторіччя».

Участь у Харківському регіональному конкурсі студентських наукових робіт із природничих, технічних та гуманітарних наук, травень 2023 року.

Виховна і суспільна робота

Кураторами всіх шести студентських груп спеціалізації прикладна лінгвістика є викладачі кафедри (доц. Крапива Ю.В., ст. викл. Васянович Є.А., доц. Дубовик

Н.М., ст. викл. Аніютина А.А., ст. викл. Піддубна О.О.). Вони надають студентам допомогу в навчанні, науковій роботі, громадській діяльності, сприяють розвитку студентського самоврядування, виховують у студентів патріотизм, сприяють розвитку їх творчих здібностей та формуванню організаторських навичок. Цьогорічний студентський моніторинг якості навчального процесу засвідчив, що принципових зауважень, претензій до роботи викладацького складу кафедри немає.

**Внесок кафедри
у виконання «Стратегії розвитку Каразінського університету»
на 2019-2025 роки**

За напрямом II Стратегії розвитку університету «Освітня діяльність у 2025 році» триває підготовка до збільшення кількості працівників, які викладають англійською мовою (доц. Гуторов В. О., доц. Крапива Ю. В., доц. Дубовик Н. М.); організація проходження виробничої практики поза університетом (доц. Бобро М.П., доц. Гуторов В. О., доц. Крапива Ю. В., доц. Дубовик Н. М.); забезпечення основних спеціальностей заочної форми навчання якісними дистанційними курсами (доц. Лук'яненко С. С., курс «Вступ до мовознавства»); здійснюються заходи щодо збереження та збільшення контингенту вступників на програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 035 Філологія 035.10 прикладна лінгвістика, зокрема через підтримку та посилення наявної системи доуніверситетської роботи з талановитими дітьми (Харківське відділення Малої академії наук), реклама факультету працевлаштованими студентами на робочих місцях та студентами, що проходять педагогічну практику у школах (доц. Дубовик Н. М., доц. Крапива Ю. В., доц. Лук'яненко С. С., доц. Бобро М. П.), укладено угоду про співпрацю з базою практики (ННЦ «Інститут метрології»).

За напрямом V Стратегії розвитку університету «Університетський менеджмент у 2025 році» запроваджено елементи електронного документообігу (робота в системі АСКОД, ПС-Кафедра, заповнення індивідуальних планів в режимі on-line (доц. Бобро М.П.); здійснюється залучення студентського активу до організації навчального процесу та оцінки його якості (куратори груп); організація ефективного менеджменту кафедри загального та прикладного мовознавства через аргументований розподіл завдань з організації роботи кафедри та контроль за своєчасним і чітким їх виконанням співробітниками (доц. Гуторов В. О.); кафедра активно підтримує роботу сайту факультету (ст. лаб. Макаренко О. С.) та Телеграм-каналу відбіркової комісії філологічного факультету (ст. лаб. Назаренко О.О.).

Завдання кафедри у наступному навчальному році

Збереження кадрового потенціалу кафедри в умовах воєнного стану (Відповідальні – зав. кафедри Гуторов В. О.)

Активізація публікацій статей у наукових виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах.

Розширення баз практики з перекладу та укладання договорів про співробітництво (Відповідальні – зав. кафедри Гуторов В. О., доц. Бобро М. П.)

Профорієнтація майбутніх вступників (Відповідальні – зав. кафедри Гуторов В. О., науково-педагогічні працівники кафедри).

« 29 » серпня 20 23 р.

Володимир ГУТОРОВ

(підпис науково-педагогічного працівника)

Звіт затверджений на засіданні кафедри загального та прикладного мовознавства, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Декан філологічного факультету Євгенія ЧЕКАРЕВА
(підпис) (ім'я та прізвище)